

РЕШЕНИЕ

28.03.2019

с. Нижний Услон

КАРАР

63-252

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы җирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы җирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы җирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү буенча Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы Уставына таянып,

Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы карап чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы җирле үзидарә органының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы җирле үзидарә органына:

үз норма чыгару эшчәнлегендә әлгөе каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

курсәтелгән Нигезләмәнен үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнен вазыйфа күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы составына керүче жирлекләрнен җирле үзидарә органнарына муниципаль норматив хокукий актларның законнарга, муниципаль берәмлекләр уставларына туры килүен системалы контролльдә тотуны гамәлгә ашыру максатларында мониторинг үткәрүне тәэммин итә торган муниципаль норматив хокукий актлар кабул итәргә тәкъдим итәргә.

4. Әлгөе каарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

5. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Югары Ослан муниципаль районы Тұбән Ослан авыл жирлеге Советының законлылық, хокук тәртибе һәм регламент буенча дайими комиссиягә йөклөргө.

**Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Тұбән Ослан авыл жирлеге Башлығы**

А.З.Шайдуллин

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Тұбән Ослан авыл жирлеге
Советының 2019 елның
28 мартаңда кабул ителгән
63-252 номерлы каарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Тұбән Ослан
авыл жирлеге Советы үзидарә органының законга һәм муниципаль
норматив хокуқый актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү
турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Тұбән Ослан авыл жирлеге Советы жирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокуқый актларына үзгәрешләр керту мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне, кабул итү (чыгару), муниципаль актларны үзгәрту һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча эшчәнлекне күздә tota.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргендә муниципаль районның юридик хезмәте һәм башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнен максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәрту һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыklарны, пробелларны бетерү, хокуқый җайга салуда кабатлау;

жирле үзидарә органнарының норматив хокуқый базасын системалаштыруны тәэммин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренен (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә

алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәту;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлауны һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары;

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге Советы Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрүнен нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре түрүнда массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарының, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы түрүнда мәрәҗәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мәрәҗәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнен, семинарларның, халық тыңлаулары, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнен 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәру максатларында эшче тәркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнен 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалилу әшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив

базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле құрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэммин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында құрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кешे һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мәнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тұлышық;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хatalар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл қылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләренең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр көртү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актка үзгәрешләр көртү турында, муниципаль актның үз көчен

югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проекслары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә

юнәлдерелгән башка чарапар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәрту ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр көртөлгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарғаннан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси әшкуарларның, дәүләт хакимијате органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган караплардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәnlеге планнарына тиешле төзәтмәләр көрту турында тәкъдимнәр көртелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән вакыттан ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 чисlosыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап tota.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат) булырга тиеш:
мониторинг үткәру объекты турында мәгълүмат;
мониторинг үткәру башкаручылары турында мәгълүмат;
мониторинг үткәру чоры турында мәгълүмат;
хокукий җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәру нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат) булырга мөмкин:

хокукий җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр көрту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;
тиешле хокукий мәнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләрене нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда көрту өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга көрту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзөр булырга мөмкин

IV. Ҙаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукий иҗат итү эшчәnlеге өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары

карамагына караган тиешле хокукый җайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җаваплы затлар җаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятыкә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.